

FÓKUSZBAN A SZERVEZETI KULTÚRA

Bevezető gondolatok egy szakmai tanácskozáson elhangzottak alapján készült tanulmányok elé

A Magyar Honvédség (MH) átfogó fejlesztési programjának (Zrínyi 2026 Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program) sikere nagyban függ attól, hogy a szervezet, illetve a legfontosabb erőforrását képező személyi állomány képes lesz-e átállni egy olyan működési, illetve gondolkodásmódra, amely a mai világ kihívásaira megfelelő válaszokat tud adni. E cél elérésének alapfeltétele a haderő – a szovjet típusú tömeghadsereg hagyatékaitól bizonyos mértékben még mindig terhelt, az innovatív és dinamikus működést jelentősen akadályozó – szervezeti kultúrájának pozitív irányú megváltoztatása.

Ezt a megkerülhetetlen tény, illetve szükségszerűséget felismerve a honvédelmi tárca (HM), illetve az MH szakmailag illetékes szervezeteinél, tudományos műhelyeinél megkezdődött a szervezeti kultúra fejlesztési lehetőségeinek vizsgálata, a fejlesztési irányok feltérképezése, valamint a szükséges eszközrendszer és módszertan meghatározása. Az e törekvéseket képviselő szakmai szervezetek egymás közötti kommunikációjának, eszme- és tapasztalatcseréjének előmozdítása, illetve a konstruktív együttműködésen alapuló közös gondolkodás elmélyítése céljából az MH Hadkiegészítő Felkészítő és Kiképző Parancsnokság Honvéd Tudományos Kutatóhely (HTKH) 2019. szeptember 11-én, a budapesti Stefánia Palotában tudományos munkaértekezletet (workshop) rendezett. A rendezvényre (amin mind a HM, mind pedig az MH felső vezetői szinten képviseltette magát) a minisztériumnak, illetve a honvédségnek a vizsgált témával foglalkozó szakembereit hívták meg, az eszmecserét megelőző, elméleti jellegű bevezető/vitaindító előadásokat pedig a kérdéskör elismert szakértői tartották.

A kiemelt fontosságú témakört eltérő nézőpontokból megközelítő előadások szélesebb körben történő megismertetése érdekében a *Honvédségi Szemle* jelen száma szinte az összes elhangzott előadás írásos változatát leközlő tematikus rovatában.

Dr. Krizbai János ny. ezredes a szervezeti kultúra fogalmának tisztázását, körülírását követően számba veszi a Magyar Honvédség, illetve a Zrínyi 2026 Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program szempontjából releváns főbb beavatkozási irányokat, lehetőségeket.

Dr. Molnár Ferenc ezredes a katonai szervezet kulturális sajátosságaira, a Magyar Honvédség jelenlegi helyzetére és a haderőfejlesztést támogató szervezeti kultúra kialakításával kapcsolatos egyes gyakorlati kérdéseire irányítja a figyelmet, hangsúlyozva, hogy a háború karakterisztikájának, valamint a katonai feladatoknak a változása kikényszeríti a haderő, így a katonai szervezet kultúrájának változását is, amelyben a vezetők tudatos, egymással összehangolt szervezetformáló tevékenysége meghatározó jelentőségű.

Turányik László bemutatja a haderőfejlesztéssel kapcsolatos változások szervezetre és személyi állományra kifejtett várható hatásait, a szervezeti kultúra fejlesztésének értékközpontú megközelítését, továbbá a szervezeti értékek javasolt változtatási irányait és a fejlesztés megvalósításának legfontosabb feltételeit.

Pákozdi Márta alezredes és Torba Attila alezredes ismerteti a maslow-i elvek alapján kidolgozott „katonai szükséglet-hierarchia” modellt, illetve az MH személyi állományának jelenlegi motivációhierarchiáját.

Az írásokat elolvasva az érdeklődők átfogó képet kaphatnak a szervezeti kultúra rendkívül összetett, szerteágazó, mélyreható (a szervezet működését alapjaiban meghatározó), nagyrészt láthatatlanul működő jelenségéről, valamint annak a haderót érintő specifikumairól, lehetséges fejlesztési irányairól.

A vizsgált témakör fontosságára, illetve a workshop sikerére való tekintettel az MH vezetése – a közös gondolkodás kiterjesztése/elmélyítése, valamint a szakmai együttműködés és párbeszéd fenntartása érdekében – a rendezvény által kitűzött célok workshop-sorozat formájában történő továbbvitele mellett döntött, a fókusz a szervezeti kultúra fejlesztésének szempontjából kiemelt célcsoportokra helyezve. E döntésnek megfelelően a második workshopot (2019. december 4.) az MH parancsnoki állománya, a harmadikat (2020. január 30.) pedig az MH vezénylőzászlósi állománya részvételével rendezték meg. Utóbbi két rendezvény szervezésébe a HTKH-n kívül, társszervezőként az MHP Személyzeti Csoportfőnökség Menedzsment és Fejlesztési Főnökség szakemberei is bekapcsolódtak, így a kérdéskörben érintett szakmai szervezetek együttműködési rendszere ilyenformán is tovább bővült.

Reményeink szerint mind a workshop-sorozat, mind pedig a most következő tanulmányok hozzájárulnak ahhoz, hogy az MH a kitűzött haderőfejlesztési célokat segítő/támogató szervezeti környezetet, illetve egy érdekharmónián alapuló, innovatív szervezeti kultúrát legyen képes kialakítani.

Sásik Csaba alezredes